

HÄID PÜHI!

TAHVLIIGA KOOLI EHK KIRSS II KLASSI ÕPPEKOMPLEKTI „ILUS EMAKEEL“ TORDIL

Kes oleks seda arvanud, et tahvlist on saamas õpilasele peamine töövahend nagu see Joosep Tootsil ülemöödunud sajandil oli! Nali naljaks, pealiskaudsel vaatlusel sarnane pilt erineb sisuliselt nagu kirikutorn kosmoseraketist.

Tahvelarvuti on midagi külmkapisarnast – külmkapist saab singiviile võtta vaid siis, kui need eelnevalt sinna on pandud. Tahvelarvuti abil saab õppida ainult siis, kui õpik sinna sisse pandud on. Ja päris kindlasti ei ole mõtet paberikandjal õpiku materjali mehhaaniliselt „tahvlisse“ kanda. „Ilusa emakeele“ II klassi õppekomplekti autorid Riina Kippak, Ene Jundas, Siivi Pöder ja Krista Kumberg võtsid vastu väljakutse, töötada välja oma õppekomplekti digiversioon. Tagantjärele võib öelda, et see oli huvitav avastusretk tundmatule maale, aga tuttava varustusega.

Kuna kõigil meil puudus kogemus digiõpikuga õppimisel-õpetamisel, siis süvenesime juba olemasolevatesse Koolibri digiõpikutesse ja saime sealt palju häid ideid. Järgisime endise hoolega põhikooli riikliku õppekava põhimõtteid. Meie oma põhimõte oli see, et digiõpikuga saadavad õpitulemused oleksid samad, mis paberõpiku puhul. Samas vältisime ülesannete dubleerimist. Digiõpik ei välista paberikandjal õpikut, asendab küll CD-plaati kuulamisülesannetega, aga ülejäänud komplekti osad nagu näiteks töövihik, kindlasti mitte. Digiõpik sulandub õppekomplekti tervikusse.

Autorite eesmärk on pakkuda õpetajale suuremat, mitmekesisemat, rohkem võimalusi pakkuvat valikut ülesannetest, mida õppetöös rakendada. Õpilasele annab õpik võimaluse iseseisvaks tööks, pakub kohest tagasisidet, ülesandeid on erineva raskusastmega, ka nautiva kuulamise ja vaatamise jaoks leidub mõndagi huviväärset, enam leiab integratsioonikohti teiste ainetega, silmaringi laiendamine ja tahvelarvutiga ringikäimise vilumuse omandamine kaasnevad sellega samuti.

Iga nädal lõpeb nädala teemasid ja omandatud kokkuvõtva ühe või kahe ülesandega. Soovisime, et õpik oleks atraktiivne nii õpetajale kui õpilasele.

Iga nädal meie õpikus algab vanasõnaga. Kui paberõpikuga töötades nõuab vanasõna õpetajapoolset ettevalmistust sõna- või tähesedelite ja/või piltide osas, siis „tahvlist“ saab õiged vanasõnad hõlpsamalt ja huvitavamal moel kokku panna ning nende tähendusi selgitada. Nädal jätkub teemakohase luuletusega. Pidasime vajalikuks, et lastel oleks võimalus luuletuse lugemist kuulata ja sellest nagu möödaminnes õppida, kuidas ise paremini värse esitada.

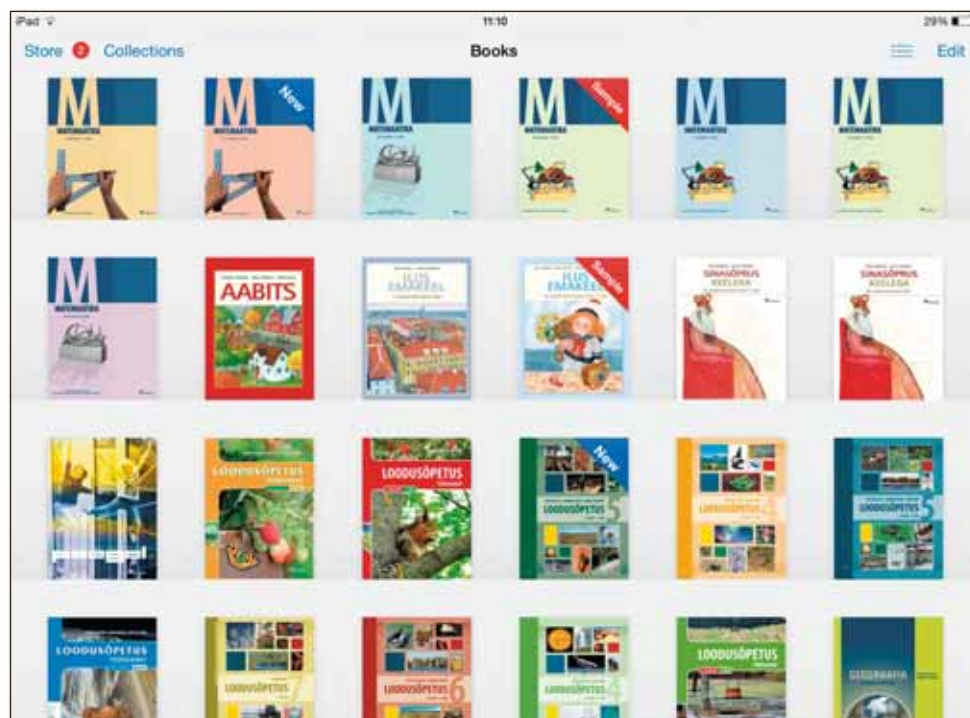
Paberõpikus ei tohi lugemisteksti mingilgi moel märgistada. Digiõpikus võib õpilane värvida vastavalt ülesandes küsitule kas lõigu või sõna (liitsõna, nime jne). Palapõhised küsimused avanevad puudutades ja niiviisi ei kuluta need leheruumi.

Ülesannete väljamõtlemisel lähtusime mitmekesisuse põhimõttest, visualiseerimisest ja kuulamisest, et eri tüüpi ülesandes hoiaksid õpilaste huvi ja õhinat üleväl. Oluliseks pidasime enesekontrolli teel kohese tagasiside saamist (mõni ülesanne nõuab tulemuse võrdlemist pinginaabriga, mõni edasisaatmist õpetajale ja temapoolset kontrolli ning tagasisidet). Oleme tänujulised kirjastusele, et nemad meie soovi tehnilise lahenduse teostajatele edasi andsid ja jälgisid, et tagasisidega ülesandeid võimalikult palju oleks.

Mõned digiõpiku ülesandetuübid:

- vaadata-kuulata (videolõiku, heli) ja tähele panna, seejärel küsimustele vastata ja/või jutustada, mida uut teada saadi;
- lünkade täitmine sõna, tähe, kirjavahe- märgi või pildiga;

- sorteerimine, paaride moodustamine (vii täishäälikud ühte korvi, kaashäälikud teise; vii piltide kogumist haige lapse voodisse need asjad, mis aitavad terveneda; jaota pildid toidupüramiidile jne);
- otsuste vastu võtmine (kelgumäel haigestunud nelja poisi temperatuuride märkimine kraadiklaasile ja valik, keda mil moel aidata);
- piltide järjestamine vastavalt loo sündmustekäigule (nt loo „Vanaõeluse silm“ puhul), ajalise järgnevuse alusel (rahvakalendri pühased väljendavad pildid reastada aasta teljele), mõne mõõdetava suuruse alusel (loomade pildid jooksu- kiiruse teljele) jne;
- tekstilõikude õigesse järjekorda „lohistamine“;
- kujundamine (teha kutse, õnnitlus, plakat, vms kasutades ette antud kujunduselemente ja teksti, värvida, joonistada jne).

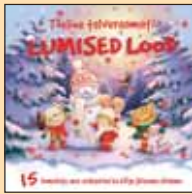
Tagasiside andmiseks on ülesannetel nutikaid viise – vale pilt või sõna „ei jää pidama“, tuleb uuesti proovida; heli ja valitud „kaardi“ pöördumine annavad teada, kas õpilane arvas õigesti; lünga täitmisel muutub pakutud sõna või täht kas roheliseks või punaseks, „kontrolli vastuseid“ korralduse peale „hüppavad“ valed sõnad/pildid tagasi loetelusse jne.

Digiõpik andis võimaluse näidata lastele usutlust kirjanikuga, laste etendatud „Valge Daami legendi“, lustakat rahvalauluesitust, animafilme, laulupeo panoraamfotot, mida liigutades-suurendades võib ka enast või tuttavaid üles leida; õpilasi internetiotsingule suunata, linnakaardil marsruuti maha märkida ja palju muudki.

Autorid leiavad, et digiõpiku kasutamine lükkab laste niigi suurenevat arvutikasutamist õiges suunas – õppeotstarbeks poole ja võiks olla eriti suureks abiks õpetajale, kes töötab liitklassiga.

ENE JUNDAS, RIINA KIPPAK,
KRISTA KUMBERG ja SIIVI PÖDER

TOP 10

1

Xanna Eve Chown
Lumised lood.
Tõeline talveraamat!

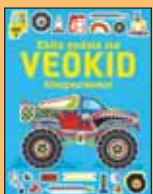
2

H. C. Andreseni ainetel
Kay Woodward
Lumekuninganna

3

Roger Pizey
Maailma parimad koogid

4

Simon Tudhope,
John Shirley
Ehita endale ise veokid.
Kleepsuraamat

5

Sven Nordqvist
Pettsen ja Findus
mängivad peitust

6

Tom Connell
Advendiaeg

7

Mängi, õpi, värvi.
Lennukid

8

Minu sõber valgusfoor

9

Carla Bardi, Ting Morris
Šokolaad

10

Caroline Lemoine
Oma silm on kuningas.
15 minutit prantsuse keelt

MÖTLE KAASA

Kalju Kallaste on kauaaegne, hinnatud ja suurte kogemustega matemaatikaõpetaja ning matemaatikaalase kirjanduse toimetaja, kelle õpilased on aastaid edukalt osalenud matemaatikaolümpiaadidel nii kodumaal kui ka rahvusvahelistel võistlustel. Tema sulest ilmunud raamat „Mõttele kaasa” on sisult mõnevõrra ebaharilik ülesannete kogu, sest peaaegu kõik ülesanded on toodud koos lahendustega. Samas nõuab ka lahenduskäikude jälgimine tõsist kaasmõtlemist. Veelgi parem on kasutada seejuures ka paberit ja pliiatsit, nagu see on alati kohane matemaatika iseseisval õppimisel. Vajadusel viidatakse otse lahenduses juba tuttavatele valemitele või siis uutele seostele, mis ei ole küll programmikohased, kuid on kergesti mõistetavad ja hõlbustavad oluliselt ülesande lahendamist. Ahhaa-elamuse pakkumiseks on mitmel juhul selliste uute seoste tuletamine jäetud lugeja ülesandeks.

Ülesannete kogu teine omapära seisneb selles, et ühe ja sama ülesande lahendusviise on mitu, isegi kuni neli. Seejuures kasutatakse erinevate lahendusviiside korral erinevaid lahendusvõtteid, mis tuginevad loomulikult erinevatele valemitele või teoreemidele. Mõne lahendusviisi korral tuginetakse koolis mitteõpitud valemile või teoreemile, mille mõistmine ja omaksõõtmine ei ole raske –

liiatigi nendele, kes tunnevad suuremat huvi matemaatika vastu, või matemaatikaolümpiaadiks, viie kooli koostamiseks või mõneks teiseks matemaatikaalaseks võistluseks valmistuvatele õpilastele. Suhteliselt väike osa ülesandest on raamatus jäetud lugejale iseseisvaks tööks. Nende ülesannete vastused on aga vastava osa lõpus antud.

Raamat „Mõttele kaasa” ei ole seega traditsiooniline ülesannete kogu ega ka matemaatika õpik, kuid igati hariv ja õpetav. Samas on see treening kestvaks vaimseks tööks. Selle raamatu abil, nagu üldse matemaatika õppides, arendab lugeja mõtlemis-

viisi, millela ei saa teatud elualadel olla loov isiksus.

Õpetaja jaoks on raamat lisa- ja täiendava materjali allikaks matemaatikast huvitatud või matemaatikaalasteks võistlusteks valmistuvate õpilaste ettevalmistamisel. Mingil määral leiab siit ka lisäülesandeid matemaatika traditsiooniliste teemade käsitlemiseks, näiteks ülesandeid protsentidele.

Raamatus käsitletavat teemat: protsentülesanded, ülesanded sulamitest, kus sulamite koosseis on esitatud suhtena, arvuhulkade omadused, mõisted *tarvilik tingimus*, *piisav tingimus*, *tarvilik ja piisav tingimus*, jadad ja read, hulkliikmete/polünoomide jagamine (ka Horneri skeem ning Bézout' teoreem), avaldiste (ka trigonomeetriaalsete avaldiste) lihtsustamine, võrrandite samaväärtus, mitmesuguste (ka trigonomeetriaalsete) võrrandite ja võrrandisüsteemide lahendamine, võrratused, keerulisemate funktsioonide graafikute konstrueerimine koolis õpitud funktsioonide graafikute järgi, ülesanded planimeetriast ja stereomeetriast. Raamat lõpeb ülesandega, mille idee pärineb valesiti sooritatud tehtest. Hea näide, et ka vigadest saab õppida ning matemaatikateadmisel edasi arendada.

KALLE VELSKER,
Dots. emeeritus

LUSTIGA LUGEMA, KRIBINAL KIRJUTAMA

Kogumik „Lustiga lugema, kribinal kirjutama” pakub 5–7aastasele lapsele põnevaid ja jõukohast materjali esimeste kirjakatsetuste tegemiseks. Tööraamatus on

pööratud suurt tähelepanu just kirjutamisele ning taju ja silma-käe koostööd arendavatele ülesannetele. Olulisel kohal on sõna tähenduse täpsustamine, lause ja teksti sisu mõistmine.

Laps saab läbi toredate ülesannete harjutada kätt tähtede, sõnade ja lausete kirjutamisel. Vahvate juttude ja piltide toel arenevad lapse lugemisoskus, sõnavara ning fantaasia.

Tööraamatu mitmekesised ülesanded võimaldavad teha käelisi harjutusi, nuputada, värvida ja joonistada.

Raamat on jaotatud seitsmeks osaks:

- täishäälikud ja neile vastavad tähed;
- suluta kaashäälikud ja neile vastavad tähed;
- sulghäälikud ja neile vastavad tähed;
- sõna ja lause;
- pilt ja lause;

- pilt ja jutt;
- jutt.

Alajaotuste ees on kokkuvõtvalt ära toodud olulised mõisted, eesmärgid, selgitused, kõnearendusteemad ja ka valik lisaülesandeid.

Töölehed pakuvad jõukohaseid ülesandeid erineva võimekusega lastele ja võimaldavad vastavalt lapse teadmistele ja eale raskusastet valida.

Materjal on mõeldud kasutamiseks kodus, lasteaias, eelkoolis ja koolis õpiabirühmades.

Raamat pakub lugemis- ja kirjutamislusti nii lapsele kui täiskasvanule.

Käesolev kogumik on järg tööraamatule „Häälikust jutuni”.

KAI MÄSES ja MERIKE VARANDI,
autorid

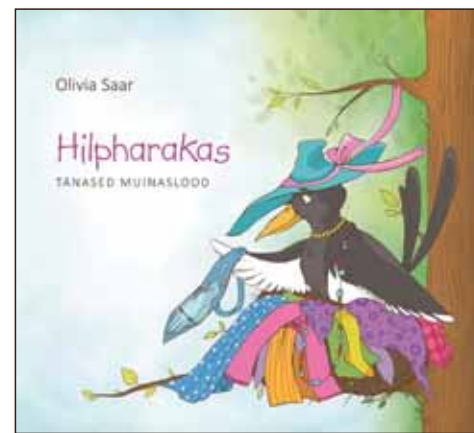
HILPHARAKATEST JA IHNUSKOIDEST

Minu hiljuti ilmunud lasteraamat „Hilpharakas” kannab alapealkirja „Tänased muinaslood”, mis viitab sellele, et muinasjutude tegevustik toimub meie ajas, praeguses olustikus.

Muinasjutud, nagu teame, võivad lennutada lugeja kõige põnevamatesse sündmustesse, kõige ootamatutesse olukordadesse, avades fantaasiamaailmas toimuva kaudu mingi elutõe või tarkuse, mingi eetilise või tunnetusliku tõdemuse.

Minu muinasjuturaamatu tegelasteks on linnud ja loomad, kellel on inimestele omaseid jooni ning kes tegutsevad-talivad inimeste kombel.

See ebatavaline, mitte harjumuspärane eluviis tekitab sekeldusi ja segadust, see eluviis toob loomades-lindudes esile inimeste isikupäraseid omadusi, nagu inimlik edevus ja kadedus, argus ja mugavus, väliselt sirava-särava elu ülistamine, enesimeetlus ning teiste mahategemine ja halvustamine.

pood.koolibri.ee

Kuid muinaslugude lõpplahenduses jõutakse vana, kindlakskujunenud arusaamani, et iga kingsepp jäägu ikka oma liistude juurde.

See tähendab, et harakas Amandal on parem ja loomulikum elada oma tavalist harakaelu kui nautida tänapäeva ärinase kahtlast kuulsust ning rott Roosile on vana puumaja pööningupealne kohvilõhnalise klaaskontoriga võrreldes ikkagi sobivam pesapaik.

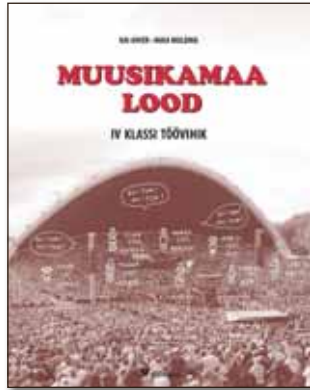
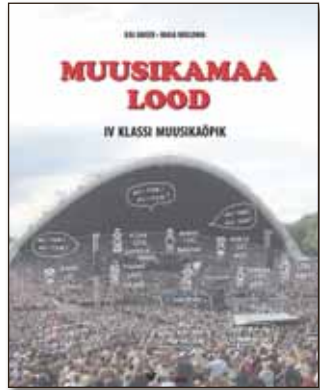
Raamatu seitset muinasjuttu ühendavad pealkirjad ja peategelased, kes vihjavad teatud omadustega inimestele.

Kohtame ju igapäevaelus hilpharakaid, ihnuskoisid, kontorirotte, poripõrsaid, hädavaraseid, mürakaruseid ja kiidukukki üsna sageli ning harukordne pole seegi, et nendele tegelastele ka vastavad hüüdnimed on pandud.

Loodan, et need tänapäevaelust muheda muigega jutustavad lood kutsuvad nii väikesi kui suuremaid raamatusõpru „Hilpharakat” lugema ning inimlike veidruste-viperuste üle mõtisklema.

OLIVIA SAAR,
autor

MUUSIKAMAAL ON KÕIK KOOS

Kai Anieri ja Maia Muldma koostatud uus 4. klassi muusikaõpik võlub ühelt poolt humoorikate lahenduste ja teisalt mõtlemapanevate ning rohkelt arutlemisainet pakkuvate lugudega, mis toetavad nii muusika õppimist kui ka õpilaste vaimset kasvamist.

Õpiku ülesehitus on temaatiline (Loodus laulab, Loomade karneval, Aeg annab hea nõu, Muusika mis jääb, Kooris laulmine on popp jne). Iga teema on sisse juhutatud kaunis keeles, sisukate ja eakohaste tekstidega, mis loovad õpitavale tausta, võimaldavad väärtusi kujundavaid arutelusid

ning ainetevahelist lõimingut. Lisaks ainetevahelisele lõimimisele taotletakse ka muusikateoreetiliste teadmiste selgitamisel seoste loomist teiste eluvaldkondadega. Muusikalist vormiõpetust seostatakse arhitektuuriga, relatiivset ja absoluutset süsteemi ümbritseva keskkonna nähtustega jne, mis hõlbustab õpilaste arusaamist õpitavast ning kiirendab materjali omandamist.

Laulurepertuaar õpikus on mitmekesine: kõrvuti tuntud, traditsiooniliste lauludega (nt „Eideratas“, „Meie elu“) on esitatud uus looming (A. Ermast „Jõulutäht“,

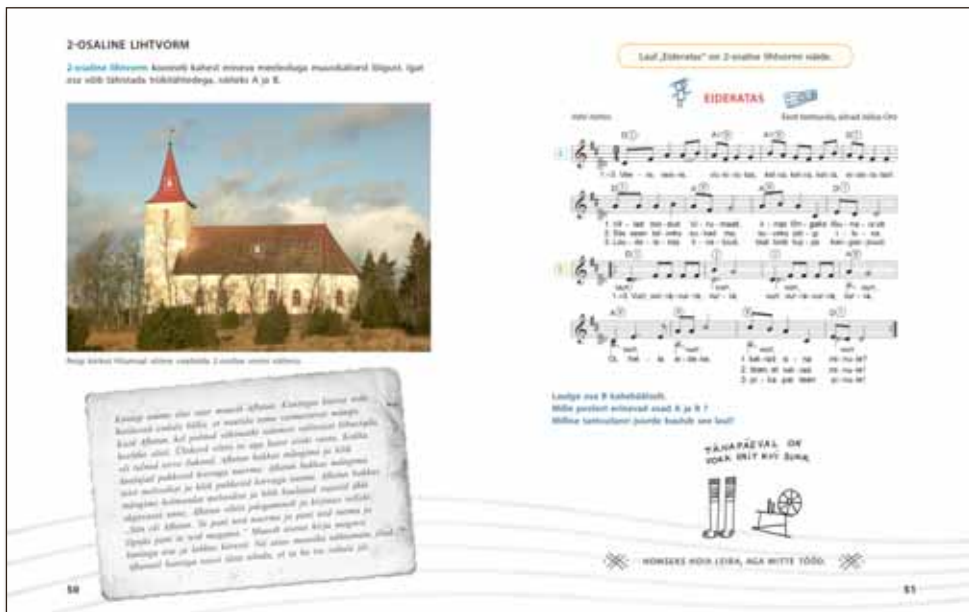
R. Puur „Jõulusoovid“), taasleititud vana (T. Vettik „Nooditundja“, R. Lätte „Homme on meil spordipäev“) või ka esimestele tuleristsetele vastu pidanud ja püsilauluvarasse pürgiv repertuaar (R. Pajusaar „Lambad on kadunud“, J. Trump „Astub hommik“ jpt).

Suureks väärtuseks pean heliloojate tutvustusi, mis on kirjutatud nende endi poolt – nii saab õpilane teada, kuidas sai helilooja Renē Eesperest, Piret Rips-Laulust jt või mida nad arvavad muusika ja musitseerimise kohta.

Rõõmsameelse üldmulje ja värvilise visuaalse lahendusega laulikul on potentsiaali naelutada õppija õpiku külge! Lisaks aitavad huvi hoida vanasõnad ja kõnekäändud, humoristlikud koomiksilaadsed sketsid, mõtlemapanevad ning kindlasti arutlemist nõudvad lühiloodid.

Muusikaõpik on mitmekesine nii teemade kui repertuaarivaliku poolest, innovaatilist suunda edendav, ainetevahelisi seoseid loov ning väärtusi vahendav õpekirjandus, mis vastab riikliku õppekava nõuetele. Lisaks eelnevale tuleb tunnistada, et mitte vähetähtsam ei ole ka asjaolu, et õpikus pakutakse kõrvuti tahtepingutust nõudvate ülesannetega pesuehtsat intelligentset nalja! Või kuidas teie reageerite, kui regilaulu juures on koomiks, mille tekst ütleb: *Eeslaulja elu on väga raske – kogu aeg peab rege vedama.*

KRISTI KIILU,
Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia
koolimuusika instituudi juhataja

IDEID VANAVANEMATE VARASALVEST

Näputöö- ja meisterdamishuvilistele mõeldud sarja „Teeme koos!“ lisandus just enne mardipäeva uus raamat „Moodsad tikandid“. „Vilditud villaehete“ järel on see juba teine selle sarja raamat, milles oma kogemusi jagab Saaremaa käsitöömeister Mareli Rannap.

„Moodsad tikandid“ annab tikkimise kohta mõnevõrra ka üldisi näpunäiteid, ent kindlasti ei ole tikkimispistid autori tähelepanu keskmes ega nende tegemise õpetus selle raamatu peamine väärtus. Eriliseks teevad kõnealuse tikkimisraamatu hoopis Mareli Rannapi ideed, kuidas esivanemate veimevakast leitud tikanditele igati moodne ja tänapäevane rakendus leida. Autor rõhutab: „Originaalsete ja isikupäraste esemete saamiseks võib igaüks neid ka tänapäeval tikandiga kaunistada. See on loominguiline protsess, kus võib kasutada just neid mustreid ja võtteid, mis tegijal vaimustavad. Algupärastesse rahvarõivaornamentidesse tuleb suhtuda austuse ja lugupidamisega, kuid neid võib kasutada kõikjal, mitte ainult rahvarõivastel.“

„Moodsais tikandis“ ongi toodud kolmteist näidet selle kohta, kuidas traditsioonilistele rahvapärastele tikanditele uus

elu anda. Iga rõivaeseme sünniloo taga on olnud mõni muster, olgu siis ajalooliselt vaibalt, laudlinalt või käistelt. Koostöös kujundaja Mare Kõrtsiniga on ka raamatut iga idee esitamisel mindud kõigepealt tagasi juurte juurde, teisisõnu – inspireerivad vanad tikandid on autentsel kujul ka pildina raamatusse pandud. Järgnevalt näidatakse, mis võtetega üks või teine tikand uuele elule on äratatud, ja muidugi ei puudu ühegi loo juurest ka foto igati moodsast ja põnevast lõpptulemusest. Niiviisi saab

iga huviline ettekujutuse, kuidas näeb välja tekimuster kleidil, undrukul või sukjal, vaibamuster kampsunil, käiste oma kardinal või seelikul. Üldjuhul Mareli Rannap tikandi mustrit üks-üheselt ei kopeeri, vaid püüab lihtsalt säilitada algupära, lisades ka uusi värvinüansse, rikastades mustrite rütme, pakkudes värskeimat ja nüüdisaegsemat kujundust. Mareli Rannap: „Inspiratsiooni või algmaterjali ei pea alati otsima muuseumist, huvilist võivad kõnetada ka ootamatud leiud, näiteks lakapealsel ajahambast puretud kirstus peituvad suguvõsa vanad esemed.“ Ent Mareli on kogunud talle huvi pakkuvaid rahvarõivaste ja tekki-dest mustreid ka muuseumidest ning sellegi kohta leiab algaja tema raamatust väärt soovitusi.

Sarjas „Teeme koos!“ on varem ilmunud veel „Paeluvad paelad“, „Nutikad näomaa-lingud“, „Putukad-mutukad“, „Teeme teatrit“, „Tegusad templid“, „Vilditud villaehetd“ ja „Värviline võlluliv“ ning ilmunas on „Põnev puutöö“. Kõigist neist võib leida huvitavaid ideid, mida pikkadel talveõhtutel soojas toas kas üksi või siis perega teoks teha!

KÄRT JÄNES-KAPP,
toimetaja

UUS!

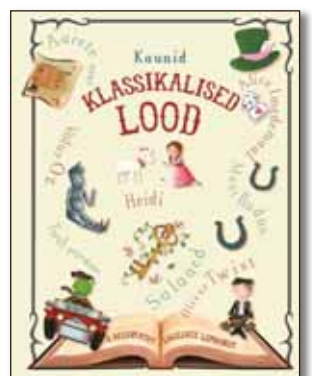
Mark Blake
QUEEN. RÄÄKIMATA LUGU

Autor on Queeni liikmete ja nendega lähedalt seotud inimestega teinud üle saja intervjuu ning põiminud põneva muusikaajaloolise ülevaate oluliste seikadega muusikute isiklikust elust. Tulemuseks on nende kaante vahel kütkestav lugu bändist, kes õigustatult kuulutas: *We Are the Champions.*

Clement C. Moore, Henry Fisher
JÕULUÕÖ MUINASJUTT

Kaunis jõulumuinasjutt sellest, kuidas lumisel talveõöl külastab üht peret jõuluvana. Ameeriklase Clement Moore'i ainus luuletus, mille ta kirjutas jõuludeks oma lastele, ilmus 1823. aasta 23. detsembril ja sai ruttu väga populaarseks. Sellest ajast peale tuleb paljudesse kodudesse kogu maailmas jõuluvana põhjapötrade ja saaniga, laskub läbi korstna tuppa ning jätnud maha kingitused ja head soovid, lendab läbi tuisu edasi. Ilusad pildid on joonistanud Henry Fisher. Tõlkinud Ilme Rääk.

KAUNID KLASSIKALISED LOOD

Siin seikleavad Alice ja Valge Küülik, Dorothy ja võlur Oz, Oliver Twist ja Vigurivänt, Kärnkonn ja Mutt ning paljud teised läbi aegade armastatud tegelased. Kogumikus on ka Eestis vähem tuntud lood nagu „Heidi“, „Tuul pajuokstes“ ja „Salaad“.

Need kaheksa paeluvat lugu ühendavad endas mitme põlvkonna fantaasia, tunded ja unistused.

Raamatu kaunid pildid teevad iga sellega veedetud hetke veelgi nauditavamaks.

UUS!

**Kaalu Kirme
KUNINGAS INGVARI HAUD
JA TEISED HIIMUMA LOOD**

Lehekülgede arv: 312 lk
Värviskeem: värviline
Formaat: 16,5 x 23,5

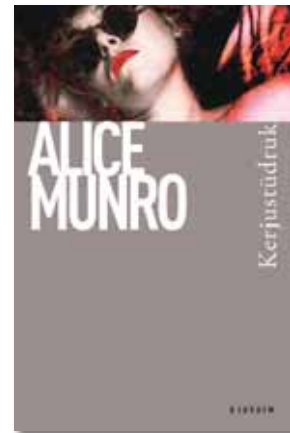
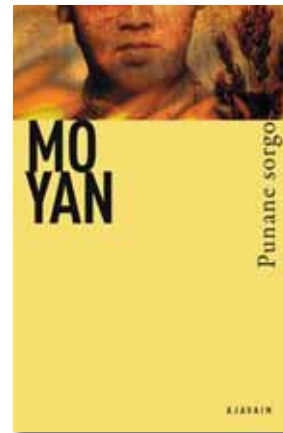
Raamatu autor Kaalu Kirme ei käsitle eestlaste ajalugu ainult kannatusterohke võitlusena ning heroilis-traagilises valguses, vaid näeb meie minevikus ka elurõõmsaid ja isegi lõbusaid seiku. See pole mitte austuse puudus eesistade raske elukäigu vastu, vaid soov koos lugejaga rõõmu tunda ka nende kustumatust optimismist ja naeruga eluraskusi ületavast jõust.

AJAVAIMU NOBELISTID

Väärtkirjanduse sari Ajavaim on rõõmistanud eesti lugejaid sel sügisel kahe üsna värske ja maakeeles seni avaldamata nobelisti teosega.

2012. aastal Nobeli kirjanduspreemiaga pärjatud Mo Yan nautis seni suurt kuulust peamiselt Hiinas ja ehkki paljud teosed olid juba inglise keeles kättesaadavad, tunti teda läänes peamiselt kui Zhang Yimou filmi „Punane sorgo“ aluseks oleva romaani autorit. Selle asjaolu tõttu polnud ka raske tema teoste hulgast valikut teha, kuigi teoseid, sealhulgas märkimisväärselt mahukaid romaane ilmub sellelt viljakalt kirjanikult väga tihti. Samas on 1987. aastal ilmunud „Punane sorgo“ Mo Yani esimene romaan ja seisab silmapaistval kohal Hiina kirjandusloos. Nimelt võib „Punast sorgot“ pidada esimeseks romaaniks Hiina nüüdiskirjanduses, mis on täielikult vabanenud kultuurirevolutsiooni taagast – teose meetod ei lähtu varem parteiilinis ainsana tunnustatud sotsialistlikust realismist, vaid võtab oma ideede edasiandmisel kasutusele märksa veenvamad vahendid ja jõulisema esteetika.

Romaani tegevus toimub 1920.–1930. aastatel Ida-Hiinas, kus sügiseti voogab põldudel punane sorgo ja aetakse aromaatselt sorgoviina. Sündmustiku teljeks on kohaliku bandiidi Yu Zhan'ao ja jõukast perest kaunitari Dai Fengliani tormiline ja dramaatiline armulugu. Süžee kulmineerub Jaapani sissetungijate vastase võitluse julmade sündmustega. Vägivald ja kirge

annab autor edasi karmi naturalismi, kuid samal ajal poetilise sügavuse ja kibeda huumoriga. Romaan tervikuna on otsekui hümn inimesele tema täiuslikkuses ja ebatäiuslikkuses.

2013. aasta Nobeli kirjanduspreemia võitja Alice Munro on seevastu ingliskeelse nüüdiskirjanduse vaieldamatu suurkuju, kelle teoseid on tõlgitud väga paljudesse keeltesse, nüüd siis lõpuks ka eesti keelde. Alice Munro on Nobeli komisjonituleeritud „tänapäeva novellimeistriks“ ja kaaskirjanik Cynthia Ozick „Kanada Tšehhoviks“. Munro neljateistkümmet novellikogu läbivaks teemaks on Kanada väikelinna naise elu keerdkäigud, tema hingelised vapustused ja ilmutuslikud hetked, mis põimuvad tema teostes otsekui elavate piltide mustriks. Pealtnäha lihtsate ja kerges juturaamatulikus stiilis kirjutatud lugudes

on aga tugevad allhoovused, mis jätavad kustumatu jälje küllap igasse lugejasse ja annavad ainekust põhjalikele tekstianalüüsile ülikoolide kirjanduskateedrites.

Kõige selle eheda näitena on eesti keeles esmatutvuseks välja pakkuda üks tema enim auhinnatud novellikogusid „Kerjustüdruk: Flo ja Rose'i lood“, mis ilmus 1978. aastal originaalpealkirjaga „Kelleks sa enast õige pead?“. Nagu enamikku Munro novellikogusid, võib ka „Kerjustüdrut“ pidada tinglikult romaaniks, täpsemalt arenguroomaaniks, mille keskne tegelane on fiktiivse Kanada väikelinna tütarlaps Rose, tema identiteet, tema eneseotsingud ja eneseteostus, suhted kasuema Floga, siirdumine suurlinna, tema ootused ja toimetulek tegelikkusega. Ja pole vist liialdus väita, et taas kostab tagaplaanilt hümn inimesele tema täiuslikkuses ja ebatäiuslikkuses.

MAAILM TUNNUSTAB MEID

Meie 6. klassi eesti keele õpik „Punkt“ võitis sel aastal **BELMA võistlusel** (Best European Learning Materials Award) kolmandas kategoorias ehk 6.–12. klassi õpikute seas **hõbedase tunnustuse**. Õpiku autorid on **Reet Bobõlski, Helin Puksand ja Margit Ross**. Sama õpik võitis Eesti 2014. aasta kasvatusteaduslike tööde riikliku konkursil õpikute kategoorias.

Õppematerjale hindab kaheksast sõltumatust eksperdist koosnev žürii. Žürii kirjutas auhinna põhjenduskirjas järgmist.

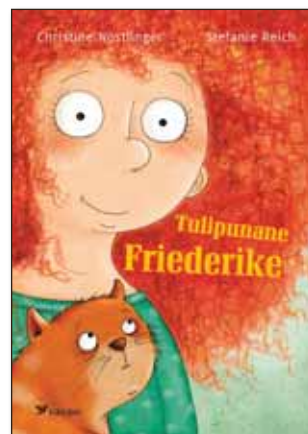
Tegemist on väga huvitava emakeeleõpikuga, mis käsitleb õpiku sihtrühmale olulisi teemasid: sport, teater, muusika, disain ning ka keeleteadus. Kuigi tegemist

on keeleõpikuga, on kujunduses rikkalikult kasutatud graafikuid, tabelleid jm.

Õpik õpetab kirjaliku ja suulise teksti abil efektiivselt suhtlema, ajakirjanduse funktsionaalse lugemise oskust jpm.

Õpiku veel üks väärtuslik aspekt on selles panus õppijate sotsialiseerimisse.

Reet Bobõlski, Helin Puksand ja Margit Ross on Koolibri II ja III kooliastme eesti keele õppevare autorid. II kooliastme õppekirjanduse moodustavad õppekomplektid „Sinasõprus keelega“, „Koma“ ja „Punkt“, III kooliastme õppesarja nimi on „Peegel“. „Peegli“ 9. klassi õpik võitis BELMA auhinna kaks aastat tagasi.

Austria Vabariigi valitsuse tõlkepreemia austria kaasagsete kirjanike loomingut tõlgete eest võõrkeeltesse pälvisid 2014. aastal ka kaks eesti tõlkijat: **Meelis Lainvoo ja Piret Pääsuke**.

Meelis Lainvoole määrati preemia austria tuntud lastekirjaniku Christine Nöstlinger esikteose „**Tulipunane Friederike**“ tõlke eest, mis ilmus meie kirjastuse vahendusel 2013. aastal.

Christine Nöstlinger (1936) on üks saksa keeleruumi tunnustatum ja mõjukam lastekirjanik, kes on avaldanud enam kui 100 raamatut, mida on tõlgitud arvuks keeltesse. Kirjanik on Hans Christian Anderseni medali ja Astrid Lindgreni mälestuspreemia laureaat.

Jutustus *Die feuerrote Friederike* ilmus saksa keeles 1970. aastal kirjaniku enda illustatsioonidega, 2013. aasta väljaande on illustreerinud noor, kuid Saksamaal juba väga tuntud Stefanie Reich.

„Tulipunane Friederike“ räägib punapäisest paksukesest 1. klassi tüdrukust Friederikest, kel tuleb vastu seista kaaslaste kiusamisele.

Sel aastal kanti **IBBY aunimekirja Regina Lukk-Toompere** illustatsioonide eest meie raamatule „**Üle õue õunapuu**“. Meid tunnustati selle imekauni raamatu väljandmise eest.

IBBY aunimekirja (IBBY Honour List) on iga kahe aasta tagant ilmuv trükis, kuhu kantakse Rahvusvahelise Noorsookirjanduse Nõukogu (International Board on Books for Young People, lühend IBBY) liikmesmaade parimad lastekirjanikud, lasteraamatute illustraatorid ja lastekirjanduse tõlkijad. Valiku teeb kohalik IBBY osakond viimase kolme aasta jooksul ilmunud esmatrükidest, tõstes esile iga nominendi üht konkreetset raamatut. Hinnatakse nii raamatu kvaliteeti kui ka tegija üldist panust lastekirjanduse arengusse.

IBBY Eesti osakond tunnustas meid **Paa-beli Torni auhinnale** nomineerimisega Ulf Starki raamatu „**Vilista mulle, Johanna!**“ eest. Raamatu on tõlkinud **Ülle Kiivet**, ka teiste Ulf Starki ning Pettsoni-raamatute tõlkija.

